

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 9.2.2011
KOM(2011) 48 lopullinen

VIHREÄ KIRJA

**Haasteista mahdollisuuksiin: yhteinen strategiakehys EU:n tutkimus- ja
innovointirahoitukselle**

VIHREÄ KIRJA

Haasteista mahdollisuuksiin: yhteinen strategiakehys EU:n tutkimus- ja innovointirahoitukselle

1. TARKOITUS

Tällä vihreällä kirjalla käynnistetään julkinen keskustelu keskeisistä kysymyksistä, jotka olisi otettava huomioon tulevissa EU:n tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmissa. Nämä ohjelmat tulevat sisältymään monivuotista rahoituskehystä koskevaan komission ehdotukseen, joka esitetään kesäkuussa 2011. Rahoitusohjelmia koskevat ehdotukset on määrä hyväksyä vuoden 2011 loppuun mennessä. **Tutkimuksen, elinkeinoelämän, hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan yhteisöjä ja yksityishenkilöitä pyydetään osallistumaan tähän tärkeään keskusteluun.**

Eurooppa 2020 -strategian¹ laajasti tuettuna tavoitteena on älykäs, kestävä ja osallistava kasvu. Tavoitteen saavuttaminen riippuu siitä, kuinka tutkimus ja innovointi voivat toimia yhteiskunnallisen ja taloudellisen hyvinvoinnin ja ympäristön kestävyyskeskeisinä vetureina. Tämän takia Euroopan unioni on asettanut Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä tavoitteekseen kasvattaa t&k-menot 3 prosenttiin bkt:stä vuoteen 2020 mennessä. Strategian lippulaivahankkeessa ”Innovaatiounioni”² ajetaan strategista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa tutkimukseen ja innovointiin. Nämä ovat puitteet ja tavoitteet, joita EU:n tulevilla tutkimus- ja innovointirahoituksella tulisi tukea perussopimusten määräysten pohjalta³.

Neuvoston⁴ mukaan EU:n tulevissa rahoitusohjelmissa olisi keskityttävä enemmän Eurooppa 2020 -strategian painopisteisiin ja pyrittävä vastaamaan yhteiskunnallisiin haasteisiin ja avainteknologioiden haasteisiin, edistettävä yhteistyönä toteutettavaa ja teollisuuslähtöistä tutkimusta, selkeytettävä ohjelmien toteuttamisvälineitä, yksinkertaistettava olennaisesti ohjelmiin osallistumista, lyhennettävä tulosten markkinoille saattamiseen tarvittavaa aikaa ja lujitettava edelleen huippuosaamista.

Talousarvion kokonaistarkastelussa⁵ esitetään pääperiaatteet, joille EU:n tulevien talousarvioiden tulisi perustua, eli keskittyminen toimintamuotoihin, joilla on todistettua eurooppalaista lisäarvoa, tuloslähtöisyyden lisääminen sekä muiden julkisten ja yksityisten rahoituslähteiden hyödyntäminen. Talousarvion kokonaistarkastelussa esitetään, että kaikkia EU:n tutkimus- ja innovaatiotähtämiä olisi käytettävä johdonmukaisella tavalla osana **yhteistä strategiakehystä**. Eurooppa-neuvosto käsitteli innovointia 4. helmikuuta 2011 pitämässään kokouksessa ja antoi tukensa yhteisen strategiakehysten mallille, jolla parannetaan tutkimus- ja innovointirahoituksen tehokkuutta kansallisella ja EU:n tasolla. Tässä vihreässä kirjassa

¹ ”Eurooppa 2020: Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun strategia” - KOM(2010) 2020.

² ”Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke Innovaatiounioni” - KOM(2010) 546.

³ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen XVII osasto ’Teollisuus’ ja XIX osasto ’Tutkimus ja teknologinen kehittäminen sekä avaruusala’; Euratomin perustamissopimuksen toisen osaston I luku ’Tutkimuksen kehittäminen’.

⁴ Neuvoston päätelmät Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeesta Innovaatiounioni, 26.11.2010.

⁵ ”EU:n talousarvion kokonaistarkastelu” - KOM(2010) 700.

määritellään näiden kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät keskeiset kysymykset.

Tässä vihreässä kirjassa keskitytään tutkimukseen ja innovointiin, mutta sillä on tärkeitä yhteyksiä myös muihin EU-ohjelmiin, kuten talousarvion kokonaistarkastelussa todetaan, etenkin tuleviin koheesiopolitiikan rahastoihin ja koulutusohjelmiin.

EU:n tutkimus- ja innovointirahoitus ja -aloitteet nykyisellä ohjelmakaudella (2007–2013)

- Seitsemännessä puiteohjelmassa⁶, jonka budjetti on 53,3 miljardia euroa, tuetaan tutkimusta, teknologian kehittämistä ja demonstrointia kaikkialla EU:ssa. Sen toiminnot toteutetaan neljässä erityisohjelmassa: Yhteistyö, Ideat, Ihmiset ja Valmiudet. Puiteohjelmassa tuetaan myös ydinenergian tutkimusta (Euratom) ja Yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK)⁷ toimintaa.
- Kilpailukyyn ja innovoinnin puiteohjelman⁸ budjetti on 3,6 miljardia euroa, ja sen avulla pyritään edistämään Euroopan teollisuuden ja erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä. Ohjelmassa pyritään parantamaan rahoituksen saatavuutta ja tuetaan parempien innovoinnin tukipalvelujen ja -politiikkojen kehittämistä. Siinä rahoitetaan ylikansallisia yritys- ja innovaatiotoiminnan tukipalveluja. Ohjelman kohteita ovat klusterit, julkiset hankinnat ja innovoinnin muut kuin teknologiset esteet. Sen avulla edesautetaan tietoyhteiskunnan kehittämistä stimuloimalla tieto- ja viestintätekniikan käyttöönottoa ja käyttöä ja edistetään uusiutuvien energialähteiden laajempaa käyttöä ja energiatehokkuutta.
- Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti⁹ (EIT) on riippumaton EU-elin, joka tuo yhteen korkeakoulu-, tutkimus- ja yrityssektorin johtavien innovaatioiden synnyttämiseksi. Tiiviisti integroitujen osaamis- ja innovointiyhteisöjensä kautta se lujittaa yhteyksiä osaamiskolmion eri toimijoiden välillä. EIT:n rakenteesta on pyritty tekemään niin joustava, että se houkuttelee myös yrityssektorin osallistujia. EIT:lle on osoitettu 309 miljoonan euron rahoitus EU:n talousarvioista.
- Koheesiopolitiikan¹⁰ kautta on osoitettu noin 86 miljardia euroa (lähes 25 prosenttia rakennerahastojen kokonaistalousarviosta) alueellisten talouksien muutos- ja innovaatiokapasiteetin parantamiseen. Investoinneissa keskitytään neljään päätekijään: t&k ja innovointi, yrittäjäyys, tieto- ja viestintäteknologia sekä inhimillisen pääoman kehittäminen.

2. EU:N TUTKIMUS JA INNOVOINTI: HAASTEISTA MAHDOLLISUUKSIIN

Eurooppaa ja maailmaa kohtaavat ennennäkemättömät haasteet vaativat innovatiivisia ratkaisuja. Kasvu-uralle palaaminen ja työllisyyden parantaminen, ilmastonmuutoksen torjunta ja siirtyminen vähähiiliseen yhteiskuntaan edellyttävät kiireellisiä ja koordinoituja toimia. Väestörakenteen muuttumisen vaikutus voimistuu, ja luonnonvarojemme on käytettävä entistä viisaammin. Yhteiskuntaan kohdistuu entistä laajempia ja

⁶ http://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm.

⁷ YTK on komission yksikkö, joka tarjoaa tieteellistä ja teknistä tukea EU:n eri alojen politiikan kehittämiselle ja toteuttamiselle.

⁸ <http://ec.europa.eu/cip/>.

⁹ <http://eit.europa.eu/>.

¹⁰ http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/research/index_en.htm.

monimutkaisempia turvallisuusuuhkia. Haasteet, kuten väestön ikääntyminen tai riippuvuus fossiilisista polttoaineista, tarjoavat kuitenkin myös mittavia mahdollisuuksia kehittää innovatiivisia tuotteita ja palveluja, mikä luo Eurooppaan kasvua ja työpaikkoja.

Euroopan on myös pystyttävä säilyttämään kilpailuasemansa ja lujittamaan sitä globalisoituvassa maailmassa. Nousevan talouden maat ovat siirtymässä kustannuskilpailusta ja tuotteiden jäljittelystä innovointiin perustuviin strategioihin. Muut maat investoivat enemmän kuin koskaan tulevaisuutensa turvaamiseksi. Toisaalta näiden maiden kohoava elintaso avaa uusia markkinoita eurooppalaisille tuotteille ja palveluille, ja niiden kasvavat valmiudet avaavat uusia yhteistyömahdollisuuksia.

Meidän on tartuttava näihin mahdollisuuksiin omia vahvuuksiamme hyödyntäen ja toimittava nopeasti ja päättäväisesti tulevaisuutemme rakentamiseksi, kansalaistemme hyvinvoinnin parantamiseksi ja yritystemme kilpailukyvyn turvaamiseksi. Tutkimus ja innovointi ovat keskeisiä eteenpäin vieviä voimia tässä prosessissa, mutta tästä huolimatta Eurooppa jää usein jälkeen kilpailijoistaan näillä aloilla¹¹.

Euroopan on saatava aikaan selkeä parannus tutkimus- ja innovointikyvyssään. Kuten Innovaatiounionin yhteydessä on todettu, tämä edellyttää tiiviimpää yhteyttä tutkimuksen ja innovoinnin välillä. Meidän olisi hylättävä perinteinen lokerointi ja keskityttävä enemmän haasteisiin ja saavutettaviin tuloksiin ja liitettävä tutkimus- ja innovointirahoitus tiiviimmin poliittisiin tavoitteisiin. Yhtä tärkeää on kehittää yksinkertaisempia välineitä ja sääntöjä, joissa jätetään tarvittaessa tilaa joustavuudelle.

Näinä niukkojen julkisten budjettien aikoina jokaisesta eurosta on saatava mahdollisimman suuri hyöty. Euroopan julkinen tutkimus- ja innovointirahoitus on pääasiassa organisoitu kansallisella tasolla. Joistain edistysaskelista huolimatta kansalliset ja alueelliset hallitukset toimivat pitkälti kukin omien strategioidensa mukaisesti. Tämä johtaa kalliisiin päällekkäisyyksiin ja hajanaisuuteen. EU-tason toiminta tarjoaa mahdollisuuden parantaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tällainen toiminta voisi pohjautua jäsenvaltioiden, teollisuuden ja EU:n nykyisiin yhteisiin toimiin, kuten Euroopan strategiseen energiateknologiasuunnitelmaan (SET-suunnitelmaan)¹², tieto- ja viestintäteknologian yhteisiin teknologia-aloitteisiin¹³ ja tulevaan strategiseen liikenneteknologiasuunnitelmaan.

EU:n laajuiset ohjelmat ovat myös olennaisen tärkeitä, jotta kansainvälisten kilpailijoidemme etumatka voidaan saavuttaa. Euroopan liian vähäiset investoinnit tutkimukseen ja innovointiin, etenkin yksityisellä sektorilla, ovat merkittävä heikkous. EU-ohjelmilla olisi houkuteltava yksityisiä investointeja ja tehtävä Euroopasta houkuttelevampi investointien kohde.

EU-ohjelmia tarvitaan synnyttämään suurempi määrä maailmanluokan tieteellisiä läpimurtoja, sillä tällaiset ohjelmat auttavat luomaan huippuosaamista Euroopan laajuisen kilpailun kautta. Poliitiikkojen ja EU-rahoituksen yhdistäminen tutkimuksesta markkinoille saattamiseen asti

¹¹ EU-27:n t&k-intensiteetti oli vuonna 2009 2,01 prosenttia bkt:stä, kun vastaava osuus on Yhdysvalloissa 2,77 prosenttia (2008) ja Japanissa 3,44 prosenttia (2007). Lisätietoja on saatavilla Innovaatiounionin tulostaulusta osoitteessa http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm.

¹² ”Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-suunnitelma)” - KOM(2007) 723 - ja ”Investoimisesta vähähiilisten teknologioiden kehittämiseen (SET-suunnitelma)” - KOM(2009) 519.

¹³ Kuten esimerkiksi yhteisten teknologia-aloitteiden ENIAC ja ARTEMIS väliarvioinnista käy ilmi - KOM(2010) 752.

(eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien mallin mukaisesti) auttaa Eurooppaa muuntamaan tietämyksen paremmin innovaatioiksi. Sellaisten palveluiden tarjoaminen, joilla tuetaan innovaatioprosesseja teknologista innovointia laajemmin, edesauttaa innovatiivisten ratkaisujen markkinatilaisuuksien hyödyntämistä.

3. EU:N NYKYISTEN TUTKIMUS- JA INNOVAATIO-OHJELMIEN OPETUKSET

EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien kokonaisuus ovat kehittyneet viime vuosikymmeninä ja muodostaa nyt merkittävän osan EU:n talousarviosta¹⁴.

Seitsemännen puiteohjelman väliarvioinnissa¹⁵ vahvistetaan ohjelman merkitys eurooppalaisten verkostojen luojana ja ylläpitäjänä, mukaan lukien Marie Curie -toimien ja tutkimusinfrastruktuuritoimien myönteinen vaikutus ja uusien välineiden kuten Euroopan tutkimusneuvoston ja riskinjakorahoitusvälineen onnistunut toiminta. Arvioinnissa vahvistetaan myös seitsemännen puiteohjelman ainutlaatuinen vaikutus rajat ylittävän tutkimusyhteistyön rahoittajana. Siinä peräänkuulutetaan tutkimuksen ja innovoinnin tiiviimpää yhdistämistä ja selkeämpää keskittymistä huippuosaamiseen, kilpailukykyyn ja yhteiskunnallisiin tavoitteisiin.

Kilpailukykyyn ja innovoinnin puiteohjelman väliarvioinnissa¹⁶ vahvistetaan, että ohjelman tavoitteet soveltuvat hyvin EU-tason toimintaan. Arvioinnissa korostetaan pk-yrityksiä tukevien rahoitusvälineiden, Enterprise Europe Network -verkoston, ekoinnovointialan markkinareplikointihankkeiden ja tieto- ja viestintäteknologian innovoinnin kysyntälähtöisten pilottihankkeiden suurta merkitystä. Siinä tuodaan myös esiin tarve linkittää ohjelma tiiviimmin muihin EU-ohjelmiin, kuten koheesiopolitiikan rahastoihin.

Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti käsittelee ensimmäisten osaamis- ja innovointiyhteisöjensä kautta yhteiskunnallisia haasteita (ilmastonmuutos, energia ja tieto- ja viestintäteknologia) ja kokeilee uusia innovaatiohallinnon malleja. EIT:n on määrä esitellä vuoden 2011 puolivälissä strateginen innovaatio-ohjelmansa, jonka avulla se aikoo laajentaa toimintansa Euroopan innovoinnin näyteikkunaksi ja jossa se esittelee tulevia toimiaan.

Eri arvioinneissa on kuitenkin havaittu myös puutteita, etenkin koko ketjua koskevan lähestymistavan puuttuminen tutkimuksen ja innovoinnin alalla, välineiden monimutkaisuus, liian byrokraattiset säännöt ja menettelyt sekä puutteellinen avoimuus. Tulevien ohjelmien parantamisessa olisi keskityttävä seuraaviin tekijöihin:

- **Selkeytetään tavoitteita** ja sitä, kuinka ne muunnetaan tuettaviksi toimiksi, säilyttäen samalla riittävä joustavuus, jotta voidaan vastata esiin nouseviin politiikan tarpeisiin.
- **Yksinkertaistaminen.** EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmat ovat ajan mittaan lisänneet erilaisten välineiden määrää. Syntyy vaikutelma, että nämä välineet palvelevat liian monia päämääriä ja levittävät rahoitusta liian ohuesti. EU:n ja jäsenvaltioiden rahoituksen puutteellinen koordinointi lisää tätä monimutkaisuutta ja aiheuttaa mahdollisia

¹⁴ Vuonna 2013 7,41 prosenttia EU:n talousarviosta osoitetaan tutkimukseen ja innovointiin.

¹⁵ Seitsemännen puiteohjelman väliarviointi on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm?pg=fp7.

¹⁶ Kilpailukykyyn ja innovoinnin puiteohjelman väliarviointi on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/cip/files/docs/interim_evaluation_report_march2010_en.pdf.

päällekkäisyyksiä, kuten esimerkiksi pk-yrityksiä tukevissa valtioneuvosto- tai riskipääomatoimissa.

- **Lisäarvon ja vipuvaikutuksen lisääminen ja päällekkäisyyden ja hajanaisuuden välttäminen.** EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen olisi tuotettava enemmän lisäarvoa ja sillä olisi oltava suurempi vipuvaikutus muihin julkisiin ja yksityisiin rahoituslähteisiin. Sitä olisi myös käytettävä tehokkaammin kansallisten ja alueellisten varojen strategiseen yhteensovittamiseen ja kokoamiseen päällekkäisyyksien välttämiseksi ja riittävän laajuuden ja kriittisen massan saavuttamiseksi.
- **Helpotetaan osallistumista** keventämällä hallintotaakkaa, lyhentämällä tuen myöntämiseen ja maksamiseen kuluvaa aikaa ja löytämällä parempi tasapaino kustannustilityksiin ja luottamukseen perustuvien lähestymistapojen välillä. Esimerkkinä voitaisiin käyttää kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmassa omaksuttua lähestymistapaa.
- **Laajempi osallistuminen EU-ohjelmiin.** Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmaan osallistuu merkittävä määrä pk-yrityksiä, mutta seitsemännen puiteohjelman väliarvioinnissa korostetaan tarvetta lisätä teollisuuden ja pk-yritysten osallistumista. Arvioinnissa todetaan myös tarve lisätä naispuolisten tutkijoiden ja uusista jäsenvaltioista tulevien osanottajien osallistumista. Kolmansien maiden laajempi osallistuminen tarjoaisi mahdollisuuksia hyödyntää EU:n ulkopuolella tuotettua tietämystä.
- **Lisätään EU-tuen kilpailukykyvaikutuksia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.** Tämä edellyttäisi tulosten parempaa hyödyntämistä ja käyttöä yritysten, investoijien, viranomaisten, muiden tutkijoiden ja poliittisten päättäjien taholta. Siihen sisältyisi myös sellaisten laajempien innovaatioiden (myös sosiaalisten innovaatioiden ja muun kuin teknologisen innovoinnin) tukeminen, jotka eivät ole seurausta tutkimustoiminnasta. Myös toiminnan tavoitteista ja sen merkityksestä olisi tiedotettava paremmin laajemmalle yleisölle. Innovaatioiden lopulliset käyttäjät (kansalaiset, yritykset tai julkinen sektori) olisi otettava huomattavasti aikaisemmin mukaan toimintaan, jotta tulosten hyödyntämistä voidaan nopeuttaa sekä laajentaa ja parantaa yleistä hyväksyttävyyttä esimerkiksi turvallisuuden tai nanoteknologian kaltaisilla herkällä aloilla.

4. YHTEINEN STRATEGIAKEHYS EU:N TUTKIMUS- JA INNOVointIRAHOITUKSELLE

Eurooppa 2020 -strategian painopisteiden ja perussopimusten määräysten mukaisesti yhteisessä strategiakehityksessä keskitytään yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen, Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn parantamiseen ja sen tieteellisen ja teknologisen pohjan lujittamiseen.

4.1. Yhteistyö Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi

Tutkimusta ja innovointia tuetaan EU-tasolla erilaisilla ohjelmilla, jotka kattavat koko innovaatiokeskustelun mutta toimivat usein toisistaan riippumatta. Talousarvion kokonaistarkastelussa todetaan, että tilannetta voitaisiin parantaa kehittämällä **yhteinen strategiakehys**. Se kattaisi kaiken EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen, jota nykyisin annetaan seitsemännen puiteohjelman ja kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelman sekä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin kaltaisten EU:n innovaatioaloitteiden kautta, yhtenäisten päämäärien ja jaettujen strategisten tavoitteiden pohjalta.

Yhteinen strategiakehys tarjoaa suuria mahdollisuuksia EU-rahoituksen tekemiseen houkuttelevammaksi ja helpommaksi rahoituksen saajien kannalta. Se mahdollistaa rahoituspalvelun keskittämisen yhteisten tietotekniikkavälineiden¹⁷ tai keskitetyn palvelupisteen avulla, jolloin osanottajat voivat saada neuvoja ja tukea yhdestä paikasta. Sen avulla voitaisiin myös kehittää yksinkertaisempi ja tehokkaampi rakenne ja selkeämpi rahoitusvälineiden valikoima, joka kattaa saumattomasti koko innovaatioketjun.

Yhteinen strategiakehys tarjoaa myös mahdollisuuksia yksinkertaistaa hallintoa ottamalla käyttöön yhdenmukaisemmat säännöt, jotka koskevat kaikkia EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien osanottajia. Näissä säännöissä olisi mahdollisuuksien mukaan etsittävä yhtäläisyyksiä erityyppisten toimintojen välillä. Tässä olisi käytettävä pohjana käynnissä olevaa yksinkertaistamiskehitystä¹⁸, mutta harkittava myös lisätoimenpiteitä kuten kertakorvausten laajempaa käyttöä tai tuensaajien omien kirjanpitokäytäntöjen yleistä hyväksymistä¹⁹.

Riittävä joustavuus on kuitenkin säilytettävä, jotta voidaan huomioida kaikki erilaiset rahoitusmuodot, joita tarvitaan koko innovaatiokyklin kattamiseksi, tai jotta voidaan huomioida erityisolosuhteisiin liittyvät vaatimukset. Joustavuus ja nopeus ovat myös olennaisen tärkeitä liike-elämän toimijoiden (etenkin pk-yritysten) houkuttelemiseksi. Tämä voi oikeuttaa poikkeavien mekanismien ja toteutussääntöjen soveltamisen, kuten esimerkiksi EIT:n tapauksessa.

EU-ohjelmat toimivat ympäristössä, jossa jäsenvaltiot hallinnoivat suurinta osaa tutkimuksen ja innovoinnin julkisesta rahoituksesta. Siinä ei kuitenkaan useinkaan oteta asianmukaisesti huomioon tutkimuksen ja innovoinnin ylikansallista luonnetta, jolloin synergiat muiden jäsenvaltioiden ohjelmien tai EU-ohjelmien kanssa jäävät suurelta osin hyödyntämättä.

Kokemukset, joita on saatu jäsenvaltioiden resurssien yhdistämisestä (185 artiklaan perustuvissa aloitteissa, ERA-NET-verkostoissa ja yhteisen ohjelmasuunnittelun ensimmäisissä kokeiluissa), ovat osoittaneet, mitä mahdollisia vaikutuksia ja tehokkuusparannuksia muiden julkisten rahoituslähteiden mukaan saaminen voi tuoda. Tällaisten toimien tehokkuus riippuu kuitenkin kansallisten ja alueellisten viranomaisten vahvasta sitoutumisesta, myös rahoituksen osalta.

Keskeinen rooli on annettava tulevalle koheesiopolitiikalle, jonka avulla pyritään lisäämään aluetason tutkimus- ja innovointivalmiuksia älykkään erikoistumisen strategioiden avulla, mutta kuitenkin EU:n laajempien poliittisten tavoitteiden mukaisesti. Tulevaa koheesiopolitiikkaa koskevassa komission tiedonannossa²⁰ mainitaan vahvempi strateginen ohjelmasuunnittelu, rahoitusresurssien keskittäminen sekä ehdollisuuden ja kannustimien lisääminen keinoina lisätä vaikutusta Eurooppa 2020 -strategian painopisteisiin, myös tutkimukseen ja innovointiin. EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen yhteisen

¹⁷ Pohjana voidaan käyttää seitsemännen puiteohjelman osanottajien portaalia: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/appmanager/participants/portal>.

¹⁸ ”Tutkimuspuiteohjelmien täytäntöönpanon yksinkertaistamisesta” (KOM(2010) 187) ja 24. tammikuuta 2011 annettu komission päätös K(2011) 174.

¹⁹ Komissio on ehdottanut varainhoitoasetuksen tarkistusta (KOM(2010) 815), joka mahdollistaisi seuraavan rahoituskehityksen pidemmälle menevän yksinkertaistamisen, mukaan lukien kertakorvausten laajempi käyttö, edunsaajan kirjanpitokäytäntöihin perustuvat maksut sekä parhaat mahdolliset institutionaaliset puitteet julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksille.

²⁰ ”Taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevän viidennen kertomuksen päätelmät: koheesiopolitiikan tulevaisuus” - KOM(2010) 642.

strategiakehyksen ja tulevan koheesiopolitiikan strategiakehyksen tulisi siis täydentää toisiaan.

Myös maaseudun kehittämiseen tarkoitettuun rahoitukseen sisältyy nykyisin laaja valikoima toimenpiteitä, joilla edistetään maatalousalan innovointia. Tiedonannossa ”Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020: Ruoka, luonnonvarat ja alueiden käyttö – miten hallita tulevat haasteet?”²¹ innovointi mainitaan yhtenä maaseudun kehittämisen johtavana teemana ympäristön ja ilmastonmuutoksen ohella.

Kysymykset:

1. Millä tavoin yhteisen strategiakehyksen pitäisi lisätä EU-rahoituksen houkuttelevuutta ja helpottaa sen saantia osanottajien kannalta? Mitä toimia tarvitaan sen lisäksi, että toiminnot keskitetään yhteisten tietotekniikkavälineiden tai keskitetyn palvelupisteen avulla, otetaan käyttöön selkeämpi rahoitusvälineiden valikoima, joka kattaa saumattomasti koko innovaatioketjun, ja hallintoa yksinkertaistetaan entisestään?
2. Kuinka EU-rahoituksen tulisi parhaiten kattaa koko innovaatiosykli tutkimuksesta markkinoille saattamiseen asti?
3. Mitkä EU-rahoituksen ominaispiirteet maksimoivat EU-tason toiminnasta saatavat hyödyt? Pitäisikö muiden rahoituslähteiden hankkimista korostaa voimakkaasti?
4. Kuinka EU:n tutkimus- ja innovointirahoitusta voidaan hyödyntää parhaiten jäsenvaltioiden resurssien kokoamiseen? Kuinka tulisi tukea jäsenvaltioiden ryhmien yhteistä ohjelmasuunnittelua?
5. Millainen tulisi olla pienempien, kohdennettujen hankkeiden ja suurempien, strategisten hankkeiden tasapaino?
6. Kuinka komissio voisi varmistaa tasapainon pitkälle menevän yksinkertaistamisen mahdollistavien yhdenmukaisten sääntöjen sekä sen välillä, että on tarpeen säilyttää tietty joustavuus ja monimuotoisuus, jotta voidaan saavuttaa eri välineiden tavoitteet ja vastata erilaisten tuensaajien, kuten pk-yritysten, tarpeisiin?
7. Miten EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen onnistumista tulisi mitata? Mitä suorituskykyindikaattoreita olisi käytettävä?
8. Mikä pitäisi olla EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen suhde alueelliseen ja kansalliseen rahoitukseen? Kuinka tämän rahoituksen tulisi täydentää tulevan koheesiopolitiikan varoja, jotka on tarkoitettu EU:n heikommin kehittyneiden alueiden auttamiseen, sekä maaseudun kehittämisohjelmista annettavaa rahoitusta?

4.2. Yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaaminen

Eurooppa 2020 -strategiassa ja sen lippulaivahankkeissa on määritelty kunnianhimoisia poliittisia tavoitteita muun muassa ilmastonmuutoksen, energiavarmuuden, väestön ikääntymisen ja resurssitehokkuuden aloilla. Innovaatiounionissa peräänkuulutetaan EU:n

²¹ KOM(2010) 672.

tulevien rahoitusohjelmien tiiviimpää liittämistä näihin tavoitteisiin siten, että niissä pannaan suurempi painoarvo yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiselle. Tarvitaan kuitenkin tarkkaa harkintaa niiden haasteiden määrittelemiseksi, joissa EU-tason toimilla on todellista vaikutusta, samalla kun vältetään ohjaamasta liikaa tieteellisiä ja teknologisia valintoja.

EU:n nykyisissä rahoitusohjelmissa on toteutettu runsaasti toimia yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi. Nämä toimet ovat pääosin perustuneet teemakohtaisen teknologian työntövoimaan. Eri puolilta Eurooppaa tulevien tutkijoiden yhdistäminen yhteistyöverkostoihin on ollut tämän lähestymistavan ydin, ja se tulee jatkossakin olemaan olennaisen tärkeää Euroopan tutkimustoiminnan kudoksessa. Kokemus on kuitenkin osoittanut tämän lähestymistavan rajallisuuden tarvittavan joustavuuden, luovuuden ja poikkitieteellisen tutkimuksen saavuttamisessa.

Innovaatiunionissa esiteltiin eurooppalaiset innovaatiokumppanuudet, joiden avulla on tarkoitus yhdistää tarjonta- ja kysyntäpuolen toimenpiteitä yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi. Niillä on tärkeä rooli toiminnan koordinoinnissa ja toimien kohdentamisessa innovaatiokeskusten kaikkiin vaiheisiin. Tässä voidaan käyttää esimerkkinä SET-suunnitelman strategista lähestymistapaa, johon sisältyvät selkeät prioriteetit, hyvin määritellyt hallintorakenteet ja edistymisen arviointimekanismi.

Kysymykset:

9.	Kuinka suuremman painon asettamisen yhteiskunnallisille haasteille tulisi vaikuttaa uteliaisuuteen perustuvan tutkimuksen ja tavoitelähtöisen toiminnan tasapainoon?
10.	Olisiko annettava enemmän tilaa alhaalta ylöspäin suuntautuville toimille?
11.	Kuinka EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen tulisi parhaiten tukea politiikan määrittelyä ja ennakoivia toimia?
12.	Kuinka komission Yhteisen tutkimuskeskuksen asemaa olisi parannettava politiikan muotoilun tukemisessa ja yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamisessa?
13.	Kuinka voitaisiin lisätä EU:n tutkimus- ja innovointitoimien kiinnostavuutta kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan kannalta ja lisätä näiden osallistumista toimintaan?

4.3. Kilpailukyvyn parantaminen

Euroopan on pystyttävä parantamaan tutkimus- ja innovointirahoituksen vaikuttavuutta. Edelleen on olemassa esteitä tutkimuksen tulosten siirtämiselle laboratoriosta kehittämis-, kaupallistamis- ja soveltamisvaiheeseen. Kuten Innovaatiunionin yhteydessä on todettu, tämä edellyttää teollisuuden keskeistä osallistumista painopisteiden määrittelyyn sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin. Se edellyttää myös tuen laajentamista koko innovaatiokeskukseen (mukaan lukien konseptin toimivuuden osoittaminen, testaus, pilottivaihe ja demonstrointi) sekä muihin näkökohtiin kuten hankkeiden jälkiseurantaan, standardointiin liittyvään esinormatiiviseen tutkimukseen, patentoinnin tukemiseen ja muuhun kuin teknologiseen innovointiin.

Keskeisten mahdollistavien teknologioiden kuten tieto- ja viestintäteknologian, nanoteknologian, kehittyneiden materiaalien, valmistusteknologian, avaruusteknologian ja bioteknologian vahvan aseman varmistaminen on olennaisen tärkeää Euroopan kilpailukyvyn

kannalta ja mahdollistaa sellaisten innovatiivisten tavaroiden ja palvelujen kehittämisen, joita tarvitaan yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi.

Seitsemännessä puiteohjelmassa on otettu käyttöön uusia toimintamalleja teollisuuden osallistumisen lisäämiseksi. Eurooppalaiset teknologiayhteisöt ovat auttaneet teollisuuden kannalta olennaisten painopisteiden määrittelyssä. Yhteisissä teknologia-aloitteissa teollisuus on päässyt ohjaamaan toimintaa virallisten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeiden kautta. Euroopan talouden elvytyssuunnitelmassa otettiin käyttöön epämuodollisemmat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet eräillä keskeisillä aloilla. Kokemus on osoittanut, että tällaisten hankkeiden onnistuminen riippuu asianomaisten sidosryhmien vahvasta sitoutumisesta sekä yksinkertaisesta ja tehokkaasta hallinto- ja täytäntöönpanorakenteesta.

EIT aikoo strategisen innovaatio-ohjelmansa puitteissa edelleen vahvistaa liike-elämälähtöistä lähestymistapaansa asettamalla painopisteen tulosten tuottamiseen ja vaikutuksiin, mutta myös houkuttelemalla merkittävää rahoitusta yksityiseltä sektorilta. SET-suunnitelman yhteydessä on käynnistetty eurooppalaisia teollisuusaloitteita, joiden puitteissa julkinen ja yksityinen sektori voivat yhdessä laatia teknologian etenemissuunnitelmia. Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmassa pyritään parantamaan Euroopan teollisuuden kilpailukykyä keskittymällä erityisesti pk-yrityksiin. Siinä otetaan huomioon, että innovointiin liittyy tutkimuksen ohella myös muunlaista osaamista ja toimintaa, joka ei ole luonteeltaan teknologista, kuten tuotesuunnittelu, luovuus, standardointi, olemassa olevien teknologioiden hyödyntäminen ja yhdistäminen uusin tavoin, uudet liiketoimintamallit, käyttäjien osallistuminen ja sosiaalisten innovaatioiden tarjoamien moninaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Joustavuutensa ja ketteryytensä ansiosta pk-yrityksillä on keskeinen asema uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä. Menestykselliset ja nopeasti kasvavat pk-yritykset voivat muuttaa Euroopan talouden rakenteita kehittymällä huomispäivän monikansalliseksi yhtiöiksi. Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelma on onnistunut pk-yritysten tavoittamisessa (100 000 pk-yritystä on saanut lainatakuita, 70 prosenttia ekoinnovointialan markkinareplikointihankkeista koskee pk-yrityksiä), mutta seitsemännessä puiteohjelmassa pk-yritysten osallistuminen on edelleen vaikeaa, vaikka niiden osuuden kasvattamiseen onkin kiinnitetty erityistä huomiota. Pk-yritysten osallistumisen tukemiseen tähtäävässä lähestymistavassa voitaisiin hyödyntää nykyisistä pk-yrityksiä koskevista toiminnoista saatuja kokemuksia ja ottaa huomioon erityyppisten pk-yritysten innovaatio- ja kasvutarpeet sekä se, että useiden pk-yritysten tarpeet voidaan parhaiten täyttää aluetasolla annettavalla tuella, muun muassa koheesiopolitiikan rahastojen kautta.

Avoimet, kevyet ja nopeat täytäntöönpanojärjestelyt mahdollistaisivat sen, että pk-yritykset ja muut teollisuuden ja korkeakoulumaailman sidosryhmät voivat tarttua joustavasti uusiin ideoihin ja mahdollisuuksiin niiden noustessa esiin, mikä avaisi uusia väyliä innovoinnille. Tässä voitaisiin käyttää pohjana esimerkiksi avoimia ehdotuspyyntöjä ja yksinkertaistettuja hakumenettelyjä, joita sovelletaan nykyisin seitsemännessä puiteohjelmassa tieto- ja viestintäteknologian aihealueeseen sisältyvissä tulevia ja kehitteillä olevia tekniikoita (FET) koskevissa toiminnoissa sekä kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmassa ekoinnovointialan markkinareplikointihankkeissa.

EU:n tutkimus- ja innovointirahoitukseen liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä teknologian tehokkaan hyödyntämisen ja siirron kannalta, ja niiden on samalla

taattava tieteellisten tulosten käyttömahdollisuudet ja nopea levittäminen. Niillä on myös merkitystä strategisesti tärkeillä aloilla toteutettavan kansainvälisen yhteistyön kannalta.

Tutkimuksen ja innovoinnin yksityisen rahoituksen alhainen taso on merkittävä pullonkaula Euroopassa. Seitsemännen puiteohjelman riskinjakorahoitusväline ja kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman rahoitusvälineet ovat osoittaneet, kuinka EU:n budjettia voidaan käyttää yhteistyössä Euroopan investointipankkiryhmän kanssa tämän alan markkina-aukkojen täyttämiseen. Tämän kokemuksen pohjalta EU:n tulevaisuissa tutkimus- ja innovaatio-ohjelmissa olisi hyödynnettävä täysimääräisesti rahoitusvälineitä (talousarvion kokonaisarviointissa ehdotettujen EU:n pääomamekanismin ja EU:n riskinjakomekanismin kautta) tutkimustulosten kaupallistamisen, innovatiivisten yritysten kasvun ja merkittävien infrastruktuuri-investointien tukemiseksi.

Voitaisiin harkita myös uusia lähestymistapoja, etenkin sellaisia, joilla stimuloidaan kysyntäpuolta ja pyritään saamaan julkisen ja yksityisen sektorin loppukäyttäjät aikaisemmassa vaiheessa ja tiiviimmin mukaan innovointiprosessiin²². Innovaatiounionissa peräänkuulutetaan julkisen sektorin ostovoiman hyödyntämistä innovoinnin edistämiseksi julkisilla hankinnoilla, myös esikaupallisilla hankinnoilla²³. Tässä voitaisiin käyttää pohjana kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman ja seitsemännen puiteohjelman pilottitoimia. Yhdysvalloissa tästä on jo pitkät perinteet²⁴, kun taas EU:ssa tämä mahdollisuus on jätetty suurelta osin hyödyntämättä.

Samoin kannustuspalkinnot ajavat tutkijoita saavuttamaan yhä pidemmälle ulottuvia tavoitteita, kun heillä on mahdollisuus saada työstään taloudellinen palkinto. Poliittiset päättäjät ovat jo pitkään käyttäneet tällaisia välineitä, mutta EU-ohjelmissa niitä ei ole käytetty juuri lainkaan.

Kysymykset:

14.	Kuinka EU-rahoituksessa voitaisiin ottaa parhaalla tavalla huomioon innovoinnin laaja-alainen luonne, mukaan lukien muu kuin teknologinen innovointi, eko-innovointi ja sosiaaliset innovaatiot?
15.	Kuinka tulisi vahvistaa teollisuuden osallistumista EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmiin? Kuinka yhteisiä teknologia-aloitteita (kuten nykyisessä puiteohjelmassa käynnistettyjä) tai erimuotoisia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia tulisi tukea? Minkälainen asema olisi oltava eurooppalaisilla teknologiayhteisöillä?
16.	Minkä tyyppisiä pk-yrityksiä pitäisi tukea EU-tasolla ja millä tavoin? Kuinka EU-tuen tulisi täydentää kansallisia ja alueellisia järjestelmiä? Minkälaisia toimia olisi toteutettava, jotta voidaan olennaisesti helpottaa pk-yritysten osallistumista EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmiin?
17.	Minkälaisilla avoimilla, kevyillä ja nopeilla täytäntöönpanojärjestelyillä (jotka

²² Ks. eurooppalaisen tutkimusalueen komitean hiljattain julkaisemat poliittiset suositukset, http://ec.europa.eu/research/erab/pdf/erab-2nd-final-report_en.pdf

²³ Komissio antoi 27. tammikuuta 2011 vihreän kirjan "EU:n julkisten hankintojen politiikan uudistamisesta: Kohti tehokkaampia eurooppalaisia hankintamarkkinoita" (KOM(2011) 15), jossa kysytään, tulisiko julkisia hankintoja koskevia sääntöjä muuttaa siten, että niissä otetaan huomioon myös muut poliittiset tavoitteet, kuten innovoinnin edistäminen.

²⁴ Ks. esim. Small Business Innovation Research -ohjelma (<http://www.sbir.gov>).

voisivat perustua esim. nykyisiin tulevia ja kehitteillä olevia tekniikoita koskeviin toimiin ja kilpailukyvn ja innovoinnin puiteohjelman ekoinnovointialan markkinareplikointihankkeisiin) voitaisiin mahdollistaa uusien ideoiden joustava tutkiminen ja kaupallistaminen etenkin pk-yrityksissä?

18. Kuinka EU-tason rahoitusvälineiden (pääoma- ja velkaehtoisten) käyttöä olisi tehostettava?
19. Olisiko otettava käyttöön uusia lähestymistapoja tutkimuksen ja innovoinnin tukemiseksi erityisesti julkisissa hankinnoissa, myös esikaupallisissa hankinnoissa, ja/tai kannustuspalkintojen muodossa?
20. Kuinka EU-rahoituksen teollis- ja tekijänoikeussäännöissä olisi löydettävä oikea tasapaino kilpailukykyyn liittyvien näkökohtien ja tieteellisten tulosten käyttömahdollisuuksiin ja levittämiseen liittyvien tarpeiden välillä?

4.4. Euroopan tieteellisen perustan ja eurooppalaisen tutkimusalueen lujittaminen

Vaikka Euroopan tieteellinen perusta on yksi maailman tuottavimmista, siihen ei kuitenkaan sisälly riittävästi maailmanluokan huippuosaamiskeskustoja, joissa tuotetaan urauurtavia tutkimustuloksia, jotka voivat toimia rakennemuutoksen käyttövoimana.

Päävastuu kilpailukykyisen julkisen tiedeperustan rakentamisesta on jäsenvaltioilla. EU-tuki voi selvästi tuoda lisäarvoa, kuten se on tehnyt aiemminkin erilaisten eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) toteuttamista edistävien aloitteiden kautta. On olennaisen tärkeää pohtia, kuinka yhteisen strategiakehyksen kautta annettavan rahoituksen avulla voidaan nopeuttaa todella yhdenmukaisen eurooppalaisen tutkimusalueen saavuttamista.

Euroopan tutkimusneuvoston perustaminen oli tärkeä askel Euroopan tiedeperustan huippuosaamisen kasvattamisessa²⁵. Sen aseman vahvistamiseen voisi sisältyä sekä sen painoarvon kasvattaminen että sen käyttämien välineiden kehittäminen. Tässä olisi otettava oppia niiden alueiden ja maiden kokemuksista, jotka ovat onnistuneet kehittämään maailman parhaita julkisia tutkimusinstituutioita rahoitusta keskittämällä ja käyttämällä hankekohtaisten tukien ja institutionaalisten tukijärjestelmien yhdistelmää.

Pitkällä aikavälillä maailmanluokan huippuosaamista voi syntyä ainoastaan järjestelmässä, jossa kaikille tutkijoille kautta EU:n tarjotaan välineet kehittyä huipputasolle ja kilpailla parhaista paikoista. Tämä edellyttää, että jäsenvaltiot laativat kunnianhimoisia modernisointisuunnitelmia julkiselle tiedepohjalleen ja pitävät yllä julkista rahoitusta. EU-rahoituksen, myös koheesiopolitiikan rahastoista annettavan, olisi tarpeen mukaan autettava huippuosaamisen saavuttamisessa.

Merkittävä saavutus koulutuksen ja tietämyksen siirron alalla ovat EU:n Marie Curie -toimet, jotka ovat avanneet tuhansille tutkijoille mahdollisuuden rajat ylittävään liikkuvuuteen ja tutkimusyhteistyöhön. Marie Curie -toimet ovat myös olleet tärkeässä asemassa siinä, että

²⁵ Se täydentää muita tieteellisen huippuosaamisen kasvattamiseen tähtääviä järjestelmiä, kuten FET-lippulaivahanketta: <http://cordis.europa.eu/fp7/ict/programme/fet/flagship/>.

tutkijoiden seuraavalle sukupolvelle on voitu luoda innovointivalmiuksia; tätä ovat edistäneet etenkin teollisuuden ja korkeakoulujen väliset vaihto-ohjelmat.

Tutkimusinfrastruktuuriohjelman toimien kautta ja tutkimusinfrastruktuureja käsittelevän eurooppalaisen strategisen foorumin (ESFRI) työn pohjalta yhdeksi painopisteeksi on otettu suuren mittakaavan tutkimusinfrastruktuurien suunnittelu, valmistelu ja rakentaminen sekä nykyisten infrastruktuurien käyttömahdollisuuksien varmistaminen. Sähköisten infrastruktuurien laajempi käyttöönotto on tässä yhteydessä tärkeää, jotta voidaan mahdollistaa tutkimuslaitteistojen ja tieteellisen tiedon virtuaalinen ja etäkäyttö.

Kansainvälinen yhteistyö on kehittynyt huomattavasti seitsemannen puiteohjelman käynnistymisen jälkeen. EU:n rahoitusohjelmat ovat maailman avoimimpia, mutta tällaisen avoimuuden tulisi olla vastavuoroista. Tämä koskee rahoituksen saatavuuden lisäksi myös markkinoille pääsyä ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa. Kansainvälisen tiede- ja teknologiayhteistyön strategiafoorumin (SFIC) työ on vahvistanut kansainväliseen yhteistyöhön omaksuttua strategista lähestymistapaa ja parantanut jäsenvaltioiden ja EU:n toimien keskinäistä täydentävyyttä. Tulevia ohjelmia varten olisi harkittava lähestymistapaa, joka on enemmän eriytetty erityyppisten kolmansien maiden erityispiirteiden mukaan ja jossa löydetään oikea tasapaino Euroopan kilpailukyvyn parantamiseen ja maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemiseen liittyvien tavoitteiden välillä.

ERA:a tukevia rahoitustoimenpiteitä on viime vuosina täydennetty poliittisilla aloitteilla, jotka eivät liity rahoitukseen; näitä ovat esimerkiksi ERA:a koskevan vihreän kirjan²⁶ pohjalta käynnistetyt viisi ERA-aloitetta sekä toimet, joilla pyritään lisäämään naisten osallistumista tieteelliseen työhön. Innovaatiunionin tavoitteeksi on asetettu tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen, jotta ERA voidaan saavuttaa vuoteen 2014 mennessä; tähän sisältyy myös tarvittavan lainsäädännön antaminen. On harkittava tarkasti, kuinka tämän tavoitteen saavuttamista voidaan edistää rahoitustoimenpiteillä ja kuinka niistä voidaan tehdä tehokkaampia. Tämä edellyttää rahoitustoimenpiteiden ja muiden toimenpiteiden parempaa niveltymistä toisiinsa sekä niiden parempaa keskinäistä täydentävyyttä ja synergiaa.

Kysymykset:

21.	Kuinka Euroopan tutkimusneuvoston asemaa olisi vahvistettava maailmanluokan huippuosaamisen tukemisessa?
22.	Kuinka EU-tuen pitäisi auttaa jäsenvaltioita huippuosaamisen saavuttamisessa?
23.	Kuinka Marie Curie -toimien asemaa tulisi lujittaa tutkijoiden liikkuvuuden edistämisessä ja houkuttelevien tutkijanurien kehittämisessä?
24.	Mitä toimia olisi toteutettava EU-tasolla naisten aseman parantamiseksi tutkimuksen ja innovoinnin alalla?
25.	Kuinka tutkimusinfrastruktuureja (mukaan lukien EU:n laajuiset sähköiset infrastruktuurit) olisi tuettava EU-tasolla?
26.	Kuinka tulisi tukea kansainvälistä yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa muun muassa strategisesti tärkeiden painopistealojen, välineiden ja

²⁶

”Eurooppalainen tutkimusalue: uudet näköalat” - KOM(2007) 161.

vastavuoroisuuden (mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeusnäkökohdat) osalta tai suhteessa yhteistyöhön jäsenvaltioiden kanssa?

27. Mitä ERA:an liittyviä keskeisiä ongelmia tai esteitä EU:n rahoitusvälineillä olisi pyrittävä poistamaan ja mihin olisi puututtava muilla toimenpiteillä (esim. lainsäädännöllä)?

5. JULKINEN KESKUSTELU JA JATKOTOIMET

Komissio uskoo, että edellä esiin nostetut aiheet ja kysymykset ovat keskeisiä näkökohtia, jotka on otettava huomioon kehittäessä yhteistä strategiakehystä EU:n tutkimus- ja innovointirahoitukselle ja siihen liittyville välineille.

Jäsenvaltioita, Euroopan parlamenttia ja muita maita pyydetään edistämään keskustelua omien sidosryhmiensä kanssa. Näistä kysymyksistä käytävää keskustelua tuetaan erilaisilla sosiaalisilla medioilla, kuten julkisen kuulemisen verkkosivulla (<http://ec.europa.eu/research/innovation-union>).

Komissio pyytää organisaatioita, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan kuulemiseen, antamaan komissiolle ja suurelle yleisölle tarkempia tietoja siitä, ketä ja mitä etuja ne edustavat. Jos organisaatio päättää olla antamatta näitä tietoja, komission käytäntönä on, että kannanotot katsotaan henkilökohtaisiksi lausunnoiksi. (Kuulemismenettelyn vähimmäisvaatimukset, ks. KOM(2002) 704, ja komission tiedonanto Euroopan avoimuusaloitetta koskevan vihreän kirjan jatkotoimenpiteistä, KOM(2007) 127, 21.3.2007.)

Kuuleminen päättyy **20. toukokuuta 2011**. Tästä vihreästä kirjasta käytävää laaja-alaista keskustelua täydennetään kohdennetuilla kuulemisilla muun muassa ERA-kehyksestä ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin strategisesta innovaatio-ohjelmasta. Siinä hyödynnetään myös kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman tulevaisuutta koskevan julkisen kuulemisen tuloksia²⁷.

Kesäkuun 10. päivänä 2011 järjestetään julkisen kuulemisen päätöstilaisuus, jossa sen tuloksista keskustellaan sidosryhmien kanssa. Komissio aikoo esittää EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen yhteistä strategiakehystä koskevat lainsäädäntöehdotukset vuoden 2011 loppuun mennessä. Ehdotuksiin liittyy vaikutusten arviointi, joka tarjoaa tarvittavat asiaperusteet ehdotettujen vaihtoehtojen valinnalle.

Komissio uskoo, että tutkimus ja innovointi ovat keskeisessä asemassa ihmisten tulevan toimeentulon kannalta, ja siksi ne on tehtävä tunnetummiksi ja niistä on käytävä julkista keskustelua. Siksi se aikoo tiedottaa laajasti tästä julkisesta kuulemisesta ja sitä seuraavasta toimielinten välisestä keskustelusta ja lopulta EU:n seuraavien rahoitusohjelmien täytäntöönpanosta.

²⁷ Lisätietoja osoitteesta http://ec.europa.eu/cip/public_consultation/index_en.htm.

Tiedotustoimien pitäisi osoittaa suurelle yleisölle, mikä merkitys EU-rahoituksella on heidän kannaltaan. Näissä toimissa käytetään audiovisuaalisia ja painettuja tiedotusvälineitä, järjestetään julkisia tapahtumia ja hyödynnetään täysimittaisesti uuden sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia.